Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

A

Paper-III
COMMERCE

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

JAN - 50318

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Number of Pages in this Booklet : **40** Number of Questions in this Booklet : **75**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **75** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   - (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   - (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   - (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत **75** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   - (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   - (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   - (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

COMMERCE
Paper III
वाणिज्य
प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours] [Maximum Marks : 150

Note : This paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. A medium enterprise is an enterprise where investment limit in plant and machinery is ....

   (A) ₹ 7.5 crores

   (B) ₹ 5 crores

   (C) ₹ 10 crores

   (D) ₹ 20 crores

2. The scope of MRTP Act, since 1992 has been confined only to the regulation of :

   (A) Consumer monopolies

   (B) Restrictive and unfair trade practices

   (C) Restrictive Trade Practices

   (D) Monopolistic Trade Practices

1. मध्यम (आकारमानाचा) उद्योग म्हणजे असा उद्योग की जेथे यंत्रसंच व यंत्रसामुग्रीमधील गुंतवणुकीची मर्यादा .... आहे.

   (A) ₹ 7.5 कोटी

   (B) ₹ 5 कोटी

   (C) ₹ 10 कोटी

   (D) ₹ 20 कोटी

2. 1992 पासून एम.आर.टी.पी. कायद्याची व्याप्ती केवळ .... नियमना पुरतीच मर्यादित ठेवण्यात आली आहे.

   (A) ग्राहक मक्तेदारी

   (B) निर्बंधात्मक आणि अन्यायकारक व्यापार पद्धती

   (C) निर्बंधात्मक व्यापारी पद्धती

   (D) मक्तेदारीयुक्त व्यापारी पद्धती

3. Which one of the following cannot be considered as one of the salient features of major changes announced in industrial policy on 24 July, 1991 ?

   (A) Delicensing with certain exception

   (B) Liberalisation of Foreign Investment and technological participation

   (C) Effective promotion of small industries widely dispersed in rural areas and small towns

   (D) Scraping of MRTP regulation pertaining to concentration of economic power

3. 24 जुलै, 1991 रोजी घोषित केलेल्या औद्योगिक धोरणातील प्रमुख बदलांचे एक ठळक वैशिष्ट्य म्हणून खालीलपैकी कोणत्या पर्यायाचा विचार करता येणार नाही ?

   (A) कांही निश्चित अपवादासहित परवाना धोरणाची समाप्ती

   (B) विदेशी गुंतवणूक आणि तंत्रज्ञानात्मक सहभागाचे उदारीकरण

   (C) लहान शहरे व ग्रामीण भागात विस्तृतपणे पसरलेल्या लघु उद्योगांचे प्रभावी प्रवर्तन

   (D) आर्थिक सत्तेच्या केंद्रीकरणासंबंधीच्या एम.आर.टी.पी.चे नियमन रद्द

4. Which one of the following is *not* a technique of environmental analysis ?

   (A) Verbal or written information

   (B) Spying

   (C) Networking

   (D) Forecasting and formal studies

4. खालीलपैकी कोणते पर्यावरण विश्लेषणाचे तंत्र **नाही** ?

   (A) तोंडी किंवा लेखी माहिती

   (B) हेरगिरी

   (C) नेटवर्किंग

   (D) अनुमान व औपचारिक अभ्यास

5. Which of the following factors should not be considered in a make or buy decision ?

(A) Potential use of manufacturing capacity

(B) Variable cost of production

(C) Potential rental income from space occupied by production area

(D) Uncharged fixed cost

5. तयार करणे किंवा खरेदी करणे या निर्णयामध्ये खालीलपैकी कोणते घटक लक्षात घेतले जाऊ नयेत ?

(A) उत्पादनक्षमतेचा भावी उपयोग

(B) उत्पादनाचा बदलता परिव्यय

(C) उत्पादनासाठी व्यापलेल्या जागेचे भावी भाडे उत्पन्न

(D) न आकारला गेलेला स्थिर खर्च

6. A budget that gives a summary of all the functional budgets and a projected profit and loss account is known as ....

(A) Master Budget

(B) Capital Budget

(C) Flexible Budget

(D) Fixed Budget

6. सर्व कार्यकारी अंदाजपत्रकांचा सारांश व प्रकल्पित नफा-तोटा खाते दर्शविणारे अंदाज-पत्रक म्हणजे ....

(A) सर्वसमावेशक अंदाजपत्रक

(B) भांडवली अंदाजपत्रक

(C) लवचिक अंदाजपत्रक

(D) स्थिर अंदाजपत्रक

7. Which of the following is *not* a responsibility centre ?

(A) Expense centre

(B) Profit centre

(C) Investment centre

(D) Control centre

8. Which of the following methods of depreciation is recognised for income tax purposes ?

(A) Straight line method

(B) Annuity method

(C) Written down value method

(D) Revaluation method

7. खालीलपैकी कोणते जवाबदारी केंद्र **नाही** ?

(A) खर्च केंद्र

(B) नफा केंद्र

(C) गुंतवणूक केंद्र

(D) नियंत्रण केंद्र

8. खालीलपैकी कोणती घसारा पद्धती आयकर उद्दीष्टांसाठी सर्वमान्य आहे ?

(A) सरळ पद्धती

(B) वर्षासन पद्धती

(C) मूल्य-ह्रास पद्धती

(D) पुनर्मूल्यांकन पद्धती

9. If the cross elasticity of demand for two goods is negative, then they are :

(A) Complements

(B) Substitutes

(C) Luxuries

(D) Consumer goods

10. Other factors remaining unchanged, if the income of the buyer increases, his budget/price line will :

(A) Shift backwards to the left

(B) Remains unchanged

(C) Shifts upwards to the right

(D) Becomes vertical

9. जर दोन वस्तूंची छेदक लवचिकता ऋण (उणे) असेल, तर त्या दोन्ही वस्तू :

(A) एकमेकांना पूरक आहेत

(B) एकमेकांना पर्यायी आहेत

(C) चैनीच्या आहेत

(D) उपभोग्य वस्तू आहेत

10. इतर घटक स्थिर राहून, ग्राहकाचे उत्पन्न वाढल्यास त्याची अंदाजपत्रक/किंमत रेषा :

(A) डावीकडे मागे सरकेल

(B) बदलणार नाही

(C) उजवीकडे पुढे सरकेल

(D) उभी होईल

11. Which of the following formulas can be used to calculate Marginal Utility (MU) ?

(A) TU/N

(B) TU − AU

(C) AU × N

(D) $TU_n - TU_{n-1}$

12. When the marginal cost (MC) of a firm is rising, it will :

(A) pull the average cost (AC) up

(B) push the AC down

(C) split the AC

(D) leave the AC unaffected

11. सीमांत उपयोगिता मोजण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या सूत्राचा वापर करता येईल ?

(A) TU/N

(B) TU − AU

(C) AU × N

(D) $TU_n - TU_{n-1}$

12. उद्योग संस्थेचा वाढता सीमांत खर्च :

(A) तिचा सरासरी खर्च वाढवत नेईल

(B) तिचा सरासरी घटवेल

(C) सरासरी खर्चाची विभागणी करेल

(D) सरासरी खर्चावर काही परिणाम करणार नाही

13. To test whether the two population means are equal we use .... test.

(A) t

(B) F

(C) Chi square

(D) Kolmogorov-Smirnov

14. Sampling distribution of a statistic will be approximately normal when the sample size is ....

(A) Small

(B) Large

(C) Sufficiently large

(D) Optimum

13. दोन समष्टीचे मध्य समान आहेत की नाही यासाठी .... ही कसोटी आपण वापरतो.

(A) t

(B) F

(C) काय स्क्वेअर (Chi-square)

(D) कोलमोगोरोव्ह-स्मिरनोव्ह

14. जर नमुना संख्या .... असेल, तर प्रतिदर्शजाचे (Statistic) नमुनाफल वितरण प्रसामान्य असते.

(A) लहान

(B) मोठी

(C) पुरेशी मोठी

(D) इष्टतम

15. In a pie diagram, 5 percent is equal to .... degree angle.

(A) 3.0

(B) 4.5

(C) 9.0

(D) 18.0

16. The standard deviation of a binomial distribution is ....

(A) np

(B) npq

(C) $\sqrt{npq}$

(D) np^2q^2

15. पायचित्रामध्ये 5% म्हणजे .... अंशाचा कोन असतो.

(A) 3.0

(B) 4.5

(C) 9.0

(D) 18.0

16. बायनॉमियल संभाव्यता वितरणाचे प्रमाण विचलन .... असते.

(A) np

(B) npq

(C) $\sqrt{npq}$

(D) np^2q^2

17. .... is *not* a component of planning.

(A) Policy

(B) Programme

(C) Delegation of authority

(D) Tactic

18. .... is a step in the process of controlling.

(A) Decentralisation of Authority

(B) Setting standard

(C) Determining span of control

(D) Developing feedback control

17. .... हा नियोजनाचा घटक **नाही**.

(A) धोरण

(B) कार्यक्रम

(C) अधिकार प्रदान

(D) डावपेच

18. .... ही नियंत्रण प्रक्रियेतील एक अवस्था/पायरी आहे.

(A) अधिकाराचे विकेंद्रीकरण

(B) प्रमाणक ठरविणे

(C) नियंत्रणाची कक्षा ठरविणे

(D) प्रतिसाद (मागोवा) नियंत्रण विकसित करणे

19. ………… is *not* a part of the organisational structure.

(A) Committee

(B) Matrix organisation

(C) Informal organisation

(D) Centralisation of authority

20. ………… is a part of the process of communication.

(A) Strategy formulation

(B) Policy formulation

(C) Decoding

(D) Situation identification

19. ………… हा संघटनात्मक रचनेचा/आराखड्याचा भाग **नाही**.

(A) समिती

(B) मॅट्रीक्स संघटन

(C) अनौपचारिक संघटन

(D) अधिकारांचे केंद्रीकरण

20. ………………… हा संप्रेषण प्रक्रियेचा भाग आहे.

(A) व्यूहरचनेची मांडणी

(B) धोरणाची मांडणी

(C) संकेत उकलीकरण

(D) परिस्थितीची ओळख

21. Selling concept focuses on the needs of sellers, while marketing concept focuses on the needs of ....

(A) Dealers

(B) Suppliers

(C) Buyers

(D) Distributors

22. A mass communication programme about a product or an organisation, for which no payment is made, is called as ....

(A) Publicity

(B) Advertising

(C) Salesmanship

(D) Sales Promotional Schemes

21. विक्री संकल्पना विक्रेत्यांच्या गरजांवर लक्ष केंद्रित d j r }s r j foi . ku l d Yi ukgs............ गरजांवर लक्ष केंद्रित करते.

(A) विक्रेत्यांच्या

(B) पुरवठादारांच्या

(C) खरेदीदारांच्या

(D) वितरकांच्या

22. जेव्हा एखाद्या वस्तू किंवा संघटनेच्या संदर्भात मोठ्या प्रमाणात संदेशवहन करण्यासाठी पैसे दिलेले नसतात, तेव्हा त्याला .... असे म्हणतात.

(A) प्रसिद्धी

(B) जाहिरात

(C) विक्रय कला

(D) विक्रयवृद्धी योजना

23. Niche marketing refers to marketing of products and services to a .... group of buyers.

(A) Large

(B) Small

(C) Substantial

(D) Diversified

24. Initially charging the high price and then gradually reducing the same after some time period, is called as ....

(A) Skimming Pricing Policy

(B) Penetration Pricing Policy

(C) Uniform Pricing Policy

(D) Unique Pricing Policy

23. 'निश मार्केटिंग' म्हणजे .... ग्राहक समूहाला वस्तू व सेवांचे विपणन करणे होय.

(A) अतिशय मोठ्या

(B) अतिशय छोट्या

(C) पुरेशा मोठ्या

(D) वैविध्यपूर्ण

24. सुरुवातीला खूप जास्त किंमत आकारणे आणि नंतर काही काळाने ती हळूहळू कमी करत जाणे, याला .... असे म्हणतात.

(A) स्किमिंग किंमत आकारणी धोरण

(B) पेनिट्रेशन किंमत आकारणी धोरण

(C) समान किंमत आकारणी धोरण

(D) एकमेव किंमत आकारणी धोरण

25. From the following details of project A, calculate pay back period.

Cost of project ₹ 80,000, estimated scrap value ₹ 10,000, estimated cash inflow (savings) :

	₹
1 year	16,000
2 year	24,000
3 year	24,000
4 year	24,000
5 year	12,000

(A) 3 years, 8 months

(B) 3 years, 3 months

(C) 5 years, 8 months

(D) 5 years, 3 months

25. खालील माहितीवरून प्रकल्प-अ चा भांडवल परतफेडीचा काळ काढा.

प्रकल्पाचा परिव्यय ₹ 80,000, अंदाजित भंगारमूल्य ₹ 10,000, अंदाजित रोख अंतरप्रवाह (बचत) :

	₹
वर्ष 1ले	16,000
वर्ष 2रे	24,000
वर्ष 3रे	24,000
वर्ष 4थे	24,000
वर्ष 5वे	12,000

(A) 3 वर्ष, 8 महीने

(B) 3 वर्ष, 3 महीने

(C) 5 वर्ष, 8 महीने

(D) 5 वर्ष, 3 महीने

26. From the following information, calculate operating leverage :

Sales ₹ 2,00,000, contribution ₹ 1,00,000; Fixed cost ₹ 50,000, Earnings before interest and tax (EBIT) : ₹ 50,000.

(A) 2

(B) 1

(C) 0.50

(D) 0.25

26. खालील माहितीवरून कामकाजी गुणोत्तर काढा :

विक्री ₹ 2,00,000, योगदान ₹ 1,00,000, स्थिर परिव्यय ₹ 50,000, व्याज व कर पूर्व मिळकत (EBIT) : ₹ 50,000.

(A) 2

(B) 1

(C) 0.50

(D) 0.25

27. Which one of the following is *not* used to estimate cost of equity capital ?

(A) External yield criterion

(B) Dividend plus growth model

(C) Equity capitalization approach

(D) Capital Asset Pricing Model (CAPM)

27. सामान्य भाग भांडवलाचे अंदाजित परिव्यय काढताना खालीलपैकी एक विचारात घेतले जात **नाही**.

(A) बाह्य मिळकत घटक

(B) लाभांश वृद्धी आदर्श

(C) सामान्य भांडवलीकरण दृष्टिकोन

(D) भांडवल-मालमत्ता किंमतीकरण आदर्श नमुना

28. The debt policy of a firm is significantly influenced by the ....

(A) Cost concept

(B) Cost consideration

(C) Cost capital

(D) Cost control

29. Working conditions are a part of :

(A) Job environment

(B) Job enlargement

(C) Job evaluation

(D) Job enrichment

30. Provisions relating to health and safety in industrial organisations are there in the ....

(A) Industrial Disputes Act

(B) Workmen's Compensation Act

(C) Factories Act

(D) ESI Act

28. व्यवसाय संस्थेच्या कर्जे धोरणांवर प्रभाव करणारे महत्त्वाचे घटक ....

(A) परिव्यय संकल्पना

(B) परिव्यय लक्षात घेणे

(C) परिव्यय भांडवल

(D) परिव्यय नियंत्रण

29. कार्य परिस्थिती हा .... भाग आहे.

(A) कार्य पर्यावरणाचा

(B) कार्य विस्ताराचा

(C) कार्य मूल्यमापनाचा

(D) कार्य समृद्धीकरणाचा

30. औद्योगिक संघटनातील आरोग्य व सुरक्षितता या संबंधीच्या तरतुदी .... मध्ये आहेत.

(A) औद्योगिक कलह कायदा

(B) कामगार नुकसान भरपाई कायदा

(C) कारखाने कायदा

(D) राज्य कामगार विमा कायदा

31. Sound Human Resource Management requires understanding of *n*/PWR, *n*/AFF and *n*/ACH developed by :

(A) Skinner

(B) McClelland

(C) Adams

(D) Vroom

32. Which of the following is usually *not* an approach to on-the-job training ?

(A) Coaching

(B) Job rotation

(C) Planned progression

(D) Sensitivity training

31. सक्षम/परिपूर्ण मनुष्यबळ साधनेच्या व्यवस्थापना-साठी .... ह्यांनी विकसित केलेल्या सामर्थ्याची गरज (*n*/PWR), संलग्नतेची गरज (*n*/AFF) व यशप्राप्तीची गरज (*n*/ACH) हे समजण्याची आवश्यकता आहे.

(A) स्किनर

(B) मॅक्लेलंड

(C) ॲडमस्

(D) व्रूम

32. खालीलपैकी कोणता पर्याय प्रत्यक्ष कामावरील प्रशिक्षणाशी संबंधित **नाही** ?

(A) मार्गदर्शन

(B) कार्य परिचलन

(C) नियोजनबद्ध प्रगती आलेख

(D) संवेदनक्षमता प्रशिक्षण

33. By mobilizing savings and lending them as credit, banks act as :

(A) Capital Market

(B) Financial Intermediaries

(C) Forex Dealer

(D) Lender of last resort

34. Which among the following is *incorrect* ?

(A) RBI is the Bank of Issue

(B) RBI acts as Banker to the Government

(C) RBI is Banker's Bank

(D) RBI is lender to the large industrial corporations

33. लोकांकडील ठेवी जमा करून त्या कर्जरूपाने उपलब्ध करून देऊन बँका :

(A) भांडवल बाजाराची भूमिका करतात

(B) वित्तीय मध्यस्थाची भूमिका करतात

(C) परकीय चलन मध्यस्थाची भूमिका करतात

(D) 'अंतिम त्राता'ची भूमिका करतात

34. खालीलपैकी कोणते विधान **अयोग्य** आहे ?

(A) रिझर्व बँक ही चलन निर्मिती करणारी आहे

(B) रिझर्व बँक ही सरकारची बँक आहे

(C) रिझर्व बँक बँकाची बँक आहे

(D) रिझर्व बँक मोठ्या उद्योग गृहांना वित्तपुरवठा करणारी बँक आहे

35. Basel II accord is mostly concerned with :

(A) Central Vigilance Commission

(B) Non-performing Assets

(C) Capital Adequacy Ratio

(D) Foreign Direct Investment

36. Banking Ombudsman means :

(A) A person appointed to recover dues

(B) A person to whom customer can approach for redressal of his grievances

(C) A person appointed to settle disputes between employees and management

(D) A person appointed by RBI to oversee the functioning of foreign banks

35. बेसल-दोन करार मुख्यत: खालील विषयाशी संबंधित आहे :

(A) केंद्रीय देखरेख आयोग

(B) अनुत्पादक मालमत्ता

(C) भांडवल पर्याप्तता प्रमाण

(D) थेट परकीय गुंतवणूक

36. बँकिंग लोकपाल म्हणजे :

(A) कर्ज वसुली करणारी व्यक्ती होय

(B) बँक ग्राहकांच्या तक्रारी दूर करणारी व्यक्ती होय

(C) व्यवस्थापन व कामगार यांच्यातील समस्यांचे निराकरण करणारी व्यक्ती होय

(D) परदेशी बँकाचे व्यवस्थापनाचे देखरेख करणारी रिझर्व बँकेनी नेमलेली व्यक्ती होय

37. Which of the following has the highest percentage share in Indian imports ?

(A) Petrol

(B) Gas

(C) Diesel

(D) POL (Petrol, oil and lubricants)

38. Special Drawing Rights are :

(A) International Reserve Assets

(B) Indian Regulatory Authority

(C) International Regional Assets

(D) Component of FDI

37. भारताच्या आयातीमध्ये खालीलपैकी कशाचा शेकडा हिस्सा सर्वाधिक आहे ?

(A) पेट्रोल

(B) गॅस

(C) डिझेल

(D) पी.ओ.एल. (Petrol, oil and lubricants)

38. विशेष आहरण अधिकार (SDRs) खालीलपैकी काय आहेत ?

(A) आंतरराष्ट्रीय राखीव मालमत्ता

(B) भारतीय नियामक मंडळ

(C) आंतरराष्ट्रीय प्रादेशिक मालमत्ता

(D) प्रत्यक्ष परकीय गुंतवणुकीचा एक घटक

39. World Bank can grant loans to its member country upto :

(A) 10% of its share in paid up capital of World Bank

(B) 20% of its share in paid up capital of World Bank

(C) 30% of its share in paid up capital of World Bank

(D) 40% of its share in paid up capital of World Bank

40. Balance of trade takes into account :

(A) Only export and import of services

(B) Export and import of goods and services

(C) Export and import of capital

(D) Export and import of only merchandise goods

39. जागतिक बँक आपल्या सभासद देशाला :

(A) त्या देशाच्या जागतिक बँकेच्या वसूल भांडवलातील हिस्स्याच्या 10 टक्क्यांपर्यंत कर्ज देऊ शकते

(B) त्या देशाच्या जागतिक बँकेच्या वसूल भांडवलातील हिस्स्याच्या 20 टक्क्यांपर्यंत कर्ज देऊ शकते

(C) त्या देशाच्या जागतिक बँकेच्या वसूल भांडवलातील हिस्स्याच्या 30 टक्क्यांपर्यंत कर्ज देऊ शकते

(D) त्या देशाच्या जागतिक बँकेच्या वसूल भांडवलातील हिस्स्याच्या 40 टक्क्यांपर्यंत कर्ज देऊ शकते

40. आंतरराष्ट्रीय व्यापार शेषामध्ये (BOT) खालीलपैकी कशाचा समावेश होतो ?

(A) फक्त सेवांची आयात-निर्यात

(B) वस्तू व सेवांची आयात-निर्यात

(C) भांडवलाची आयात-निर्यात

(D) फक्त वस्तूंची आयात-निर्यात

41. The marketing manager of a product line is the example of ....

(A) Cost Centre

(B) Revenue Centre

(C) Investment Centre

(D) Profit Centre

42. Accounting Standard-16 is related with ....

(A) Segment reporting

(B) Amalgamation

(C) Borrowing cost

(D) Depreciation accounting

43. Which of the following risk area is not considered before venture capital financing ?

(A) Product risk

(B) Market risk

(C) Dividend risk

(D) Technological risk

41. वस्तूंचा विपणन व्यवस्थापक हे .... चे उदाहरण आहे.

(A) परिव्यय केंद्र

(B) महसूल केंद्र

(C) गुंतवणूक केंद्र

(D) नफा केंद्र

42. लेखांकन मानक 16 हे .... शी संबंधित आहे.

(A) विभागीय अहवाल

(B) एकत्रीकरण

(C) कर्ज परिव्यय

(D) घसारा लेखांकन

43. साहसी भांडवल वित्तीकरण करताना खालीलपैकी कोणते धोके लक्षात घेतले जात नाहीत ?

(A) वस्तू धोके

(B) बाजार धोके

(C) लाभांश धोके

(D) तंत्रज्ञान धोके

44. Cartel is a type of ....

(A) Vertical combinations

(B) Allied combinations

(C) Horizontal combinations

(D) Mixed combinations

44. व्यवसाय संघ हा .... प्रकारचा असतो.

(A) ऊर्ध्वव संयोगीकरण

(B) सहयोगी संयोगीकरण

(C) समांतर संयोगीकरण

(D) मिश्र संयोगीकरण

45. When a right to purchase securities is acquired, it is known as ....

(A) Call option

(B) Put option

(C) Double option

(D) Option

45. जेव्हा रोखे खरेदी करण्याचा अधिकार प्राप्त केला जातो, त्यास .... असे म्हणतात.

(A) मागणी पर्याय

(B) विक्री पर्याय

(C) दुहेरी पर्याय

(D) पर्याय

46. Foreign equity includes ....

(A) ADR's (American Depository Receipts)

(B) Bonds

(C) Commercial Papers

(D) Gold bonds

47. The first mutual fund scheme in India was introduced by ....

(A) Reserve Bank of India (RBI)

(B) State Bank of India (SBI)

(C) Unit Trust of India (UTI)

(D) Government of India

46. विदेशी स्वामित्व भागात पुढील गोष्टीचा समावेश होतो :

(A) अमेरिकन ठेव पावत्या

(B) रोखे

(C) वाणिज्य पत्रे

(D) सुवर्ण रोखे

47. भारतात प्रथम म्युचुअल फंड योजनेची सुरुवात करणारे ....

(A) भारतीय रिझर्व बँक

(B) भारतीय स्टेट बँक

(C) युनीट ट्रस्ट ऑफ इंडिया

(D) भारत सरकार

48. Market segmentation is a process of taking the total heterogenous market for a product and dividing it into several segments each of which tends to be .... in all significance.

(A) Different

(B) Special

(C) Homogeneous

(D) Indigeneous

49. In sellers' market situation, ... dominate the decisions and activities in the market.

(A) Manufacturers and dealers

(B) Consumers

(C) Competitors

(D) Banks and Insurance Companies

48. बाजारपेठ विभाजन ही एखाद्या वस्तूसाठी समग्र असमान स्वरूपाची बाजारपेठ घेण्याची आणि तिचे अनेक .... भागांमध्ये विभाजन करण्याची प्रक्रिया आहे.

(A) वेगवेगळ्या

(B) विशेष

(C) समान

(D) देशी

49. विक्रेत्यांच्या बाजारपेठ स्थितीमध्ये बाजारपेठेतील निर्णय आणि कृतींवर .... हे विशेष प्रभाव पाडतात.

(A) उत्पादक आणि विक्रेते

(B) उपभोक्ते

(C) स्पर्धक

(D) बँका आणि विमा कंपन्या

50. Which of the following is *not* included in the micro-environmental factors ?

(A) Customers

(B) Dealers

(C) Competitors

(D) Other departments in the company

51. Out of the following which is *not* included as a personal factor influencing consumers' buying behaviour ?

(A) Occupation

(B) Lifestyle

(C) Age

(D) Social group

50. खालीलपैकी कशाचा सूक्ष्म-लक्ष्यी पर्यावरण घटकांमध्ये समावेश होत **नाही** ?

(A) ग्राहक

(B) विक्रेते

(C) स्पर्धक संस्था

(D) कंपनीतील इतर विभाग

51. खालीलपैकी कशाचा उपभोक्त्यांचा खरेदी वर्तनावर परिणाम करणाऱ्या वैयक्तिक घटकांमध्ये समावेश होत **नाही** ?

(A) उपजीविकेचे साधन

(B) जीवनशैली

(C) वय

(D) सामाजिक समूह

52. Green products are those products which ....

(A) are packed only in green coloured paper

(B) include raw materials in green colour only

(C) try to protect the environment

(D) are the products harmful to environment

52. हरित वस्तू अशा वस्तू असतात की ज्या ....

(A) फक्त हिरव्या रंगाच्या कागदामध्ये गुंडाळलेल्या असतात

(B) फक्त हिरव्या रंगाच्या कच्च्या मालापासून तयार केलेल्या असतात

(C) पर्यावरणाचे रक्षण करण्याचा प्रयत्न करतात

(D) पर्यावरणावर घातक परिणाम करतात

53. Day to day buying of fruits and vegetables by the consumers indicates an example of .... buying behaviour.

(A) Variety seeking

(B) Complex decision-making

(C) Special

(D) Brand Loyal

53. दैनंदिन पातळीवर उपभोक्त्यांकडून फळे आणि भाजीपाला खरेदी करणे हे .... खरेदी वर्तनाचे उदाहरण आहे.

(A) वैविध्य शोधणाऱ्या

(B) गुंतागुंतीचे निर्णय घेणाऱ्या

(C) विशेष

(D) मुद्रानिष्ठ

54. For the distribution of toilet soaps .... distribution strategy is preferred.

(A) Intensive

(B) Selective

(C) Exclusive

(D) Inclusive

55. Which of the following is *not* the method of workers' participation in management ?

(A) Co-partnership

(B) Profit-sharing

(C) Member on Board of Directors

(D) Bonus Scheme

54. आंघोळीच्या साबणाच्या वितरणासाठी .... वितरण डावपेच वापरले जातात.

(A) सघन

(B) निवडक

(C) विशेष स्तरीय

(D) समावेशक

55. खालीलपैकी कोणती कामगाऱ्यांच्या व्यवस्थापनातील सहभागाची पद्धती **नाही** ?

(A) सहभागीदारी

(B) नफा-विभाजन

(C) संचालक मंडळाचे सदस्यत्व

(D) अधिलाभांश योजना

56. Under whose plan workers who produce alone standards receive higher wages than those who produce below standards ?

(A) Fayol

(B) Taylor

(C) Follet

(D) Halsey-Rowan

57. .... is constructed/designed to discover interests, existing skills and potential for acquiring skills.

(A) Intelligence Test

(B) Proficiency Aptitude Test

(C) Vocational Test

(D) Personality Test

56. खालीलपैकी कोणाच्या योजनेअंतर्गत प्रमाणकापेक्षा (किंवा मानकापेक्षा) अधिक उत्पादन करणाऱ्या कामगाराला प्रमाणकापेक्षा कमी उत्पादन करणाऱ्या कामगाराच्या तुलनेत अधिक (उच्च) वेतन मिळते ?

(A) फेयॉल

(B) टेलर

(C) फोले

(D) हॅलसे-रोवन

57. .... ही चाचणी आवड, अंगीकृत कौशल्य व कौशल्य प्राप्त करण्याची 'सुप्त' शक्ती हे शोधण्यासाठी तयार केली जाते.

(A) बुद्धिमत्ता चाचणी

(B) क्षमता/कल अजमावणे चाचणी

(C) व्यावसायिक चाचणी

(D) व्यक्तिमत्त्व चाचणी

58. Which one of the following is *not* non-financial incentive ?

(A) Giving additional responsibility

(B) Creating a sense of achievement

(C) Granting recognition

(D) Declaring bonus

58. खालीलपैकी कोणते बिगर-वित्तीय उत्तेजक/ **नाही** ?

(A) अधिक जबाबदारी देणे

(B) यशप्राप्तीची भावना निर्माण करणे

(C) मान्यता देणे

(D) अधिलाभांश जाहीर करणे

59. The blocking of goal-attainment is referred to as :

(A) Perception

(B) Goal congruence

(C) Frustration

(D) Dissonance

59. ध्येय प्राप्तीची अडवणूक करणे यांस .... असे म्हटले जाते.

(A) समज/दृष्टिकोन/परिकल्पना

(B) ध्येय मेळ

(C) नैराश्य

(D) नाकारणे

60. Instead of searching for the perfect or ideal decision, managers frequently settle for one that will adequately serve their purpose. In Simon's terms, they :

(A) Optimise

(B) Maximise

(C) Satisfice

(D) Actualise

61. The following are the basic human needs mentioned by Maslow :

(*i*) Physiological needs

(*ii*) Esteem needs

(*iii*) Security needs

(*iv*) Self-actualisation needs

(*v*) Affiliation needs

The ascending order of these as done by Maslow would be :

(A) (*i*), (*ii*), (*iii*), (*v*), (*iv*)

(B) (*i*), (*iii*), (*v*), (*ii*), (*iv*)

(C) (*i*), (*v*), (*ii*), (*iv*), (*iii*)

(D) (*i*), (*iii*), (*iv*), (*v*), (*ii*)

60. आदर्श किंवा परिपूर्ण निर्णयांचा शोध घेण्याऐवजी व्यवस्थापक नेहमीच त्याचा हेतू साध्य होईल अशा रीतीने निर्णय करत असतात. सिमॉन्सच्या शब्दात ते .... करतात.

(A) पर्याप्तीकरण

(B) महत्तीकरण

(C) समाधानीकरण

(D) स्वशोधीकरण

61. मास्लो यांनी खालील मानवी गरजांचा उल्लेख केला आहे :

(*i*) शारीरिक गरजा

(*ii*) प्रशंसा गरजा

(*iii*) सुरक्षा गरजा

(*iv*) स्वशोधन गरजा (Self-actualisation)

(*v*) संलग्नेतच्या गरजा

वरील गरजांचा चढता क्रम .... असा असेल.

(A) (*i*), (*ii*), (*iii*), (*v*), (*iv*)

(B) (*i*), (*iii*), (*v*), (*ii*), (*iv*)

(C) (*i*), (*v*), (*ii*), (*iv*), (*iii*)

(D) (*i*), (*iii*), (*iv*), (*v*), (*ii*)

62. In Indian context TRIPS will have its greatest impact on :

(A) Automobile

(B) Banking and insurance

(C) Pharmaceuticals

(D) Aviation

63. Which of the following is *not* agreed upon by members of WTO ?

(A) Observance of minimum labour standard

(B) Protection of Intellectual Property Rights

(C) Dispute Settlement Mechanism

(D) Agricultural Subsidies

62. भारतीय संदर्भात, व्यापार निगडित बौद्धिक संपदा अधिकारांचा सर्वाधिक प्रभाव खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्रावर पडेल ?

(A) वाहन उद्योग

(B) बँकिंग व विमा

(C) औषधनिर्मिती

(D) हवाई क्षेत्र

63. जागतिक व्यापार संघटनेच्या सभासदांमध्ये खालीलपैकी कोणत्या बाबीवर सहमती झालेली **नाही** ?

(A) श्रम मानकांचे पालन

(B) बौद्धिक संपदा अधिकारांचे संरक्षण

(C) तंटा निवारण यंत्रणा

(D) कृषी अनुदाने

64. Which of the following was established to help and finance world's less developed countries ?

(A) IMF

(B) IBRD

(C) IDA

(D) RBI

65. Which of the following is *not* a major trading partner of India ?

(A) UAE

(B) China

(C) Germany

(D) Finland

66. Global depository receitps are issued by :

(A) America

(B) Depository Country

(C) Depository Bank

(D) Investors

64. खालीलपैकी कोणत्या संस्थेची स्थापना अल्पविकसित देशाना मदत व अर्थसाहाय्य करण्याच्या उद्देशांनी झाली ?

(A) आय.एम.एफ.

(B) आय.बी.आर.डी.

(C) आय.डी.ए.

(D) आर.बी.आय.

65. खालीलपैकी कोणता देश भारताचा प्रमुख परकीय व्यापारी भागीदारी **नाही** ?

(A) संयुक्त अरब अमिराती

(B) चीन

(C) जर्मनी

(D) फिनलँड

66. जागतिक ठेवपत्रांचे (GDRs) प्रचालन खालील-पैकी कोण करते ?

(A) अमेरिका

(B) डिपॉझिटरी देश

(C) डिपॉझिटरी बँक

(D) गुंतवणूकदार

67. Removal of restrictions on payments relating to import and exports of goods, services and factor income is called as :

(A) Trade Liberalism

(B) Free Trade

(C) Current Account Convertibility

(D) Trade Promotion

68. SAFTA is related to :

(A) UN

(B) EU

(C) SAARC

(D) ASEAN

67. वस्तू व सेवा यांच्या आयातींची देणी तसेच घटक उत्पन्न यावरील निर्बंध दूर करणे म्हणजे :

(A) व्यापार उदारीकरण

(B) मुक्तव्यापार

(C) चालू खत्यावरील परिवर्तनीयता

(D) व्यापार संवर्धन

68. सॅफ्टा खालीलपैकी कशाशी संबंधित आहे ?

(A) संयुक्त राष्ट्रे

(B) युरोपियन संघ

(C) सार्क

(D) आसिआन

69. Under Income Tax Act 1961 a status of foreign University having campus in India is ....

(A) Company

(B) Association of Person

(C) Artificial Judicial Person

(D) Trust

70. Which of the following allowances is fully exempted under the Income Tax Act, 1961 ?

(A) Travelling allowance

(B) Conveyance allowance

(C) Hostel allowance

(D) Uniform allowance

69. विदेशी विद्यापीठांच्या भारतातील शाखेचा दर्जा, आयकर कायदा 1961नुसार काय आहे ?

(A) कंपनी

(B) व्यक्तींचा समुदाय

(C) कृत्रीम कायदेशीर व्यक्ती

(D) विश्वस्त संस्था

70. खालीलपैकी कोणता भत्ता आयकर कायद्यानुसार पूर्णपणे करमुक्त आहे ?

(A) प्रवास भत्ता

(B) स्थानिक प्रवास भत्ता

(C) वसतीगृह भत्ता

(D) गणवेश भत्ता

71. Maximum deduction u/s 24 of Income Tax Act 1961 in respect of interest on borrowed capital for repairs of the house property is restricted to ....

(A) ₹ 30,000 p.a.

(B) ₹ 1,50,000 p.a.

(C) ₹ 2,00,000 p.a.

(D) ₹ 50,000 p.a.

72. Long-term capital gain taxable in the hands of an individual assessee at the rate of ....

(A) 20%

(B) 15%

(C) 25%

(D) Relevant slab rates

71. गृहसंपत्तीच्या दुरुस्तीसाठी कर्जाऊ घेतलेल्या भांडवलावरील व्याजाची आयकर कायदा 1961 कलम 24नुसार कमाल वजावाट किती मिळेल ?

(A) ₹ 30,000 प्रतिवर्ष

(B) ₹ 1,50,000 प्रतिवर्ष

(C) ₹ 2,00,000 प्रतिवर्ष

(D) ₹ 50,000 प्रतिवर्ष

72. व्यक्ती करदात्याला दीर्घकालीन भांडवली नफ्यावर कोणत्या दराने आयकर आकारला जातो ?

(A) 20%

(B) 15%

(C) 25%

(D) पातळीनुसार लागू असलेला संबंधित दर

73. Due date of filing return of income by a non-corporate assessee having tax audit is ....

(A) 30th June of the relevant Assessment Year

(B) 31st July of the relevant Assessment Year

(C) 30th Sept. of the relevant Assessment Year

(D) 31st Oct. of the relevant Assessment Year

74. Suppression of Income is an example of ....

(A) Tax Planning

(B) Tax Avoidance

(C) Tax Exemption

(D) Tax Deduction

75. Rate of tax deducted at source for interest on fixed deposits exceeding ₹ 10,000 for the assessee not providing Permanent Account Number is ....

(A) 10%

(B) 20%

(C) 30%

(D) relevant slab rate of tax

73. कर अंकेक्षण लागू असलेल्या व कंपनी नसलेल्या करदात्यांनी आयकर विवरण पत्र भरण्याची अंतिम तारीख कोणती ?

(A) संबंधित कर निर्धारण वर्षाची 30 जुन

(B) संबंधित कर निर्धारण वर्षाची 31 जुलै

(C) संबंधित कर निर्धारण वर्षाची 30 सप्टेंबर

(D) संबंधित कर निर्धारण वर्षाची 31 ऑक्टोबर

74. उत्पन्न कमी दाखविणे हे .... चे उदाहरण आहे.

(A) कर नियोजन

(B) कर टाळणे

(C) कर माफी

(D) कर वजावाट

75. कायमचा करखाते क्रमांक न देणाऱ्या करदात्याच्या बाबतीत बँकेतील ₹ 10,000 मुदतठेवींच्या व्याजावर किती दराने मूळ स्रोत कपात केली जाते ?

(A) 10%

(B) 20%

(C) 30%

(D) उत्पन्न स्तरावर लागू असलेला करदर

ROUGH WORK

ROUGH WORK